

DECIZIE

22 ianuarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Andrei Harghel, Ion Druță
Iuliana Oprea, Valentina Clevadi

examinînd recursul declarat de către întreprinderea de stat „Complexul „Casa Presei”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ciobanu Elena împotriva întreprinderii de stat „Complexul „Casa Presei” cu privire la încasarea plăților salariale,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2012 prin care a fost respins apelul declarat de către întreprinderea de stat „Complexul „Casa Presei” și menținută hotărîrea Judecătoriei Centru mun.Chișinău din 03 martie 2012,

c o n s t a t ă

La 03 august 2011 Ciobanu Elena a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Complexul „Casa Presei” cu privire la încasarea plăților salariale.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în baza ordinului directorului ÎS „Complexul „Casa Presei” din 29 decembrie 2010 a fost angajată în calitate de măturător, începînd cu 29 decembrie 2010, cu salariul lunar de 1750 lei. La 03 ianuarie 2011 directorul interimar al ÎS „Complexul „Casa Presei” a emis ordinul nr.1P prin care a fost angajată la serviciu în calitate de măturător pe termen de două luni, iar prin ordinul nr.23P din 03 martie 2011 a fost concediată de la serviciu în legătură cu expirarea termenului contractului de muncă.

Consideră că ordinul nr.1P din 03 ianuarie 2011 și nr. 23P din 03 martie 2011 sunt ilegale, deoarece la angajarea în serviciu pe o perioadă determinată au fost încălcate prevederile art.54 și 55 din Codul muncii, care stabilesc expres cazurile încheierii contractului individual de muncă pe un termen determinat.

La 10 iunie 2011 s-a adresat pîrîtului cu cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea ordinelor menționate și achitarea salariului pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă, însă în termenul stabilit nu a primit nici un răspuns.

Cere reclamanta, anularea ordinelor ÎS „Complexul „Casa Presei” nr.1P din 03 ianuarie 2011 și nr. 23P din 03 martie 2011, încasarea de la ÎS „Complexul „Casa Presei” în beneficiul ei a salariului pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă pentru perioada de la 03 martie 2011 pînă la data pronunțării hotărîrii (f.d. 2-3).

La 28 decembrie 2011 reclamanta Ciobanu Elena a depus cerere de concretizare a cerințelor solicitînd anularea ordinului ÎS „Complexul „Casa Presei” nr.63P din 20 iunie 2011 privind eliberarea Elenei Ciobanu din funcția de măturător și încasarea de la ÎS „Complexul „Casa Presei” în beneficiul ei a salariului pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă pentru perioada de la 03 martie 2011 pînă la data pronunțării hotărîrii, invocînd că prin ordinul nr.62P din 06 iunie 2011 au fost anulate ordinele nr.1P din 03 ianuarie 2011 și nr. 23P din 03 martie 2011, fiind restabilită în funcția de măturător. Însă, la 20 iunie 2011 ÎS „Complexul „Casa Presei” a emis ordinul nr.63P privind eliberarea din funcția deținută în temeiul art.86 alin. (1) lit.h Codul muncii, pentru absența fără motive de la locul de lucru mai mult de 4 ore consecutive în timpul zilei de muncă. Consideră că pîrîtul nu era în drept de a emite ordinul de concediere în cazul în care părțile se află în litigiu de muncă în privința căruia urmează să se expună instanța de judecată (f.d.49-50).

Prin cererea de concretizare a cerințelor reclamanta Ciobanu Elena și-a concretizat cerințele, solicitînd încasarea de la ÎS „Complexul „Casa Presei” în beneficiul ei a salariului pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă pentru perioada de la 03 martie 2011 pînă la 01 februarie 2012 în mărime de 19 250 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 3 000 lei, indicînd că prin ordinul ÎS „Complexul „Casa Presei” nr.148P din 30 decembrie 2011 a fost modificat pct. 1 al ordinului nr.62P din 06 iunie 2011 prin indicarea sintagmei că se consideră angajată la serviciu pe perioadă nedeterminată, iar începînd cu 02 februarie 2012 a continuat activitatea în calitate de măturător la ÎS „Complexul „Casa Presei” (f.d.69-70).

Prin hotărîrea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 03 martie 2012 acțiunea a fost admisă. S-a încasat de la ÎS „Complexul „Casa Presei” în beneficiul Elenei Ciobanu salariul pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă pentru perioada de la 03 martie 2011 pînă la 01 februarie 2012 în mărime de 19 250 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 3 000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2012 a fost respins apelul declarat de către ÎS „Complexul „Casa Presei” și menținută hotărîrea primei instanțe.

La 20 septembrie 2013 ÎS „Complexul „Casa Presei” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrilor judecătorești și emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

Recurentul în motivarea recursului a indicat că, instanțele judecătorești au aplicat și interpretat eronat normele de drept material, nefiind determinate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, iar concluziile expuse în hotărîre sunt bazate doar pe presupuneri. În acest sens susține că, prin scrisorile nr.35 din 09 iunie 2011 și nr.39 din 20 iunie 2011 intimata a fost informată despre anularea ordinelor nr.1P din 03 ianuarie 2011 și nr. 23P din 03 martie 2011, cu

restabilirea în funcția deținută și i s-a propus ridicarea salariului calculat pînă la 13 iunie 2011, data recepționării răspunsului la cererea prealabilă.

La fel menționează că, din motivul neprezentării la serviciu în perioada 13 iunie 2011- 20 iunie 2011 prin ordinul nr.63P din 20 iunie 2011 Ciobanu Elena a fost concediată din serviciu pentru absența fără motive întemeiate de la lucru mai mult de 4 ore consecutive în timpul zilei de muncă, care nu a fost contestat de către intimată și confirmă lipsa relațiilor de muncă cu ÎS „Complexul „Casa Presei” în perioada 20 iunie 2011 – 01 februarie 2012.

Consideră că, intimata nu poate pretinde la careva drepturi salariale pentru perioada în care a fost concediată din serviciu, precum și în cazul în care a manifestat un dezinteres total referitor la propunerea angajatorului de a ridica salariul calculat.

În conformitate cu art. 434 al. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

La materialele cauzei lipsesc probe în confirmarea recepționării deciziei integrale a instanței de apel de către recurent. Astfel, recursul se consideră depus în termen.

Judecînd recursul declarat de către ÎS „Complexul „Casa Presei” împotriva deciziei date în apel, în limitele invocate în recurs, și în baza referinței depuse de către intimata Ciobanu Elena, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2012, cu restituirea pricinii la rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina pentru rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs constată că, Ciobanu Elena a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Complexul „Casa Presei”, solicitînd anularea ordinelor ÎS „Complexul „Casa Presei” nr.1P din 03 ianuarie 2011 și nr. 23P din 03 martie 2011, încasarea de la ÎS „Complexul „Casa Presei” în beneficiul ei a salariului pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă pentru perioada de la 03 martie 2011 pînă la data pronunțării hotărîrii (f.d. 2-3).

Prin ordinul ÎS „Complexul „Casa Presei” nr.62P din 06 iunie 2011 a fost anulat ordinul nr.1P din 03 ianuarie 2011 privind angajarea la serviciu a Elenei Ciobanu în calitate de măturător pe perioada de două luni și ordinul nr.23P din 03 martie 2011 privind concedierea Elenei Ciobanu din serviciu, cu restabilirea în funcția de măturător deținută pînă la emiterea ordinelor anulate (f.d.27).

Prin ordinul ÎS „Complexul „Casa Presei” nr.63P din 20 iunie 2011 Ciobanu Elena a fost concediată din funcția de măturător, în temeiul art.86 alin. (1) lit.h) Codul muncii, pentru absență forțată de la lucru mai mult de 4 ore consecutive în timpul zilei de muncă (f.d.39).

La 28 decembrie 2011 reclamanta Ciobanu Elena a depus cerere de concretizare a cerințelor solicitînd anularea ordinului ÎS „Complexul „Casa Presei” nr.63P din 20 iunie 2011 privind eliberarea Elenei Ciobanu din funcția de măturător și încasarea de

la ÎS „Complexul „Casa Presei” în beneficiul ei a salariului pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă pentru perioada de la 03 martie 2011 pînă la data pronunțării hotărîrii (f.d.49-50).

Pe parcursul examinării pricinii reclamanta Ciobanu Elena și-a concretizat cerințele, solicitînd încasarea de la ÎS „Complexul „Casa Presei” în beneficiul ei doar a salariului pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă pentru perioada de la 03 martie 2011 pînă la 01 februarie 2012 în mărime de 19 250 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 3 000 lei (f.d.69-70).

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a admis acțiunea, încasînd de la ÎS „Complexul „Casa Presei” în beneficiul Elenei Ciobanu salariul pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă pentru perioada de la 03 martie 2011 pînă la 01 februarie 2012 în mărime de 19 250 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 3 000 lei.

Instanța de fond și-a motivat soluția prin faptul că la 30 decembrie 2012 prin ordinul nr.148p ÎS „Complexul „Casa Presei” a modificat pct.1 al ordinului nr.62P din 06 iunie 2011, Ciobanu Elena considerîndu-se angajată pe o perioadă nedeterminată, iar de la 02 februarie 2012 reclamanta a continuat activitatea în calitate de măturător la ÎS „Complexul „Casa Presei”, respectiv în perioada 03 martie 2011- 01 februarie 2012 Ciobanu Elena a lipsit forțat de la muncă.

Judecînd apelul declarat de ÎS „Complexul „Casa Presei”, instanța de apel găsește drept legală și întemeiată hotărîrea primei instanțe, considerînd necesar de a respinge apelul declarat, și a menține hotărîrea contestată.

Totodată, verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrii instanței de fond, instanța de apel reține faptul că corect prima instanță a ajuns la concluzia că angajatorul este obligat să achite intimatedi salariul în mărime de 19 250 lei pentru perioada lipsei forțate de la muncă 03 martie 2011- 01 februarie 2012, iar temeiurile invocate în cererea de apel sunt nefondate.

În opinia instanței de recurs, aprecierea probelor de către instanțele inferioare a fost arbitrară, rezultate din aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural și examinarea insuficientă a circumstanțelor pricinii.

Conform art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel, judecînd apelul, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se în mod general la aceleași constatări reținute la adoptarea hotărîrii de prima instanță, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărîrii supusă apelului în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Or, în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei cerințelor solicitate în acțiunea de bază, era indispensabil, alături de cele constatate, de a supune controlului legalitatea hotărîrii atacate cu apel în baza argumentelor aduse în cererea de apel, cu expunerea poziției instanței pe fiecare din argumentele invocate.

Astfel, instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor din cererea de apel a recurentului ÎS „Complexul „Casa Presei” referitor la faptul că prin ordinul nr.63P din 20 iunie 2011 Ciobanu Elena a fost concediată din funcția de măturător și nu poate pretinde la careva drepturi salariale pentru perioada 20 iunie 2011 – 01 februarie 2011, dat fiind faptul că ordinul de concediere nu a fost contestat, nu este anulat, produce efecte juridice și în baza lui, au fost încetate relațiile de muncă între părți.

Totodată, instanța de apel eronat a făcut referire la ordinul ÎS „Complexul „Casa Presei” nr.148P din 30 decembrie 2011 privind modificarea pct. 1 din ordinul nr.62P din 06 iunie 2011. Or, prin ordinul menționat nu a fost restabilită intimitatea Ciobanu Elena în funcția deținută, dar s-a modificat pct. 1 din ordinul nr.62P din 06 iunie 2011, prin care s-a anulat ordinul nr.1P din 03 ianuarie 2011 privind angajarea la serviciu a Elenei Ciobanu, în calitate de măturător, pe o perioadă de două luni, și s-a expus în următoarea redacție: 1. Se modifică ordinul nr.1P din 03 ianuarie 2011 privind angajarea la serviciu a Elenei Ciobanu, în calitate de măturător, pe o perioadă de două luni, și se consideră angajată la serviciu pe durată nedeterminată (f.d.59).

La fel, Colegiul menționează că instanța de apel nu a ținut cont și de declarațiile reprezentantului ÎS „Complexul „Casa Presei” indicate în procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 27 septembrie 2012 referitor la faptul că intimitatea primit salariu în valoare de 13 000 lei (f.d. 85 verso).

În acest context, Colegiul a mai constatat că cererea de apel declarată de ÎS „Complexul „Casa Presei” a conținut și alte argumente asupra cărora instanța de apel nu s-a expus, respingînd apelul printr-o declarație generală, deși era obligată, în baza art. 373 alin. (5) CPC, ceia ce constituie o încălcare esențială a normelor de drept procedural, ce au dus la soluționarea greșită a pricinii.

Lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, de aceea cauza urmează a fi reexaminată.

Totodată, din interpretarea art. 6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărîri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărîrile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza García Ruiz c. Spaniei din 21.01.1999).

În cursul examinării litigiului urmează a se da apreciere și altor circumstanțe ale pricinii, în partea ce ține de fondul cauzei, în măsura în care ele sunt confirmate prin probe și relevante pentru soluționarea corectă a litigiului.

Astfel, reieșind din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că instanța de apel nu a elucidat circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii întru aplicarea corectă a normei de drept ce guvernează rezolvarea prezentului litigiu și a normelor de drept procedural, și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios

administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. art. 445 alin.(1) lit.c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către ÎS „Complexul „Casa Presei”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ciobanu Elena împotriva întreprinderii de stat „Complexul „Casa Presei” cu privire la încasarea plăților salariale, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Andrei Harghel

Ion Druță

Iuliana Oprea

Valentina Clevadi